

¿Qué é a Ciencia?

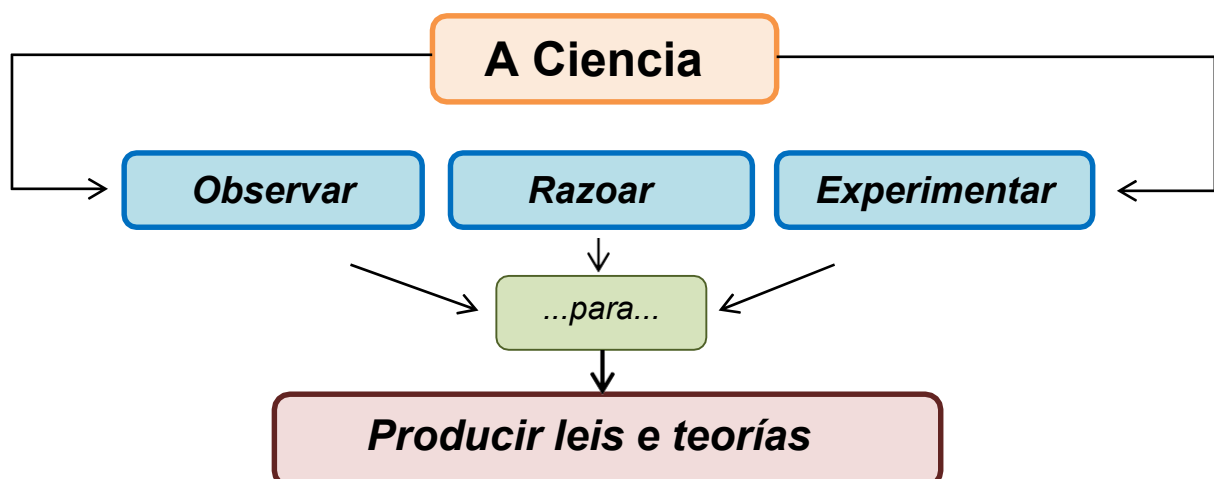
A capacidade da linguaxe e a capacidade de razoamento permitiulle ao ser humano no só a posibilidade de comunicarse, senón tamén a de elaborar pensamentos ou ideas complexas. Grazas a elo, conseguiu desenvolverse máis e ter máis capacidades que calquera outro animal do planeta.

Pois ben, ao longo da historia, o ser humano foi acumulando coñecementos. Esos coñecementos débémolos á ciencia.

A **ciencia** é a actividade que ten como obxectivo comprender o que nos rodea para poder explicalo e transmitilo (producir coñecemento)

A palabra "ciencia" ven dos termos latínos "*scientia*" (coñecemento) e "*scire*" (saber).

Mediante a ciencia, observamos, razoamos e experimentamos co obxectivo de elaborar leis ou teorías que axuden a explicar por qué suceden as cosas.

Para comprender mellor a ciencia e debido a que os seus campos de aplicación se foron ampliando, tívose que clasificar en grupos ou ramas para estudalas por separado.

A ciencia clasificouse en 4 grupos ou ramas básicas diferentes:

- **Ciencias Biolóxicas**: estudo de todo o relacionado cos seres vivos.
- **Ciencias Físicas**: estudo de todo o relacionado coa materia que non ten vida.
- **Ciencias Exactas**: Son as Matemáticas e a lóxica.
- **Ciencias Humanas**: estudo das actividades propias do home. Estudan ao ser humano e a súa relación coa sociedade (ciencias sociais).

Cada grupo divídese a súa vez noutras ramas máis pequenas. Por exemplo, das ciencias físicas xurde a rama da Enxeñería ou a rama da Química, da Bioloxía xurde a Medicina, etc.

Todas elas deben cumprir certos criterios para que poidan ser consideradas ciencias. De estos criterios, o máis importante é a utilización do **método científico**.

O método científico

O método científico é un protocolo, consiste nun conxunto de regras e pasos que debe de aplicar calquera científico ou científica para explicar unha realidade.

O seu obxectivo é asegurar que calquera coñecemento que a ciencia divulgue é verdadeiro.

Os pasos que definen o método científico son basicamente cinco:

1) **Observación** e plantexamento de unha pregunta

Cando observamos algún suceso que ocorre no noso arredor para o cal non temos explicación, xúrdenos unha pregunta: ¿por qué sucede?

Imaxina unha situación cotidiana na que aplicaremos os pasos do método científico: érgueste da cama e, ao quentar leite, **observas** que o microondas non funciona.

Pregúntaste: ¿por qué non funciona?

2) Recopilación de **información**

Antes de intentar dar algunha explicación ao fenómeno que observamos, debemos recopilar toda a **información** posible. Esta información axudarános a comprender mellor o fenómeno e a poder plantexar explicacións máis axustadas á realidade.

Seguindo co exemplo do microondas, primeiro recopilamos información do aparello: si funciona con electricidade, os botóns que ten, etc. Incluso, poderíamos consultar o manual de instrucións do aparato.

3) Proposta de **hipóteses**

Despois de ter recopilada toda a información dispoñible, podemos propoñer **hipóteses**, é dicir, explicacións provisionais que poidan aclarar o fenómeno que observamos.

Seguindo co exemplo do microondas, podemos plantexar unha ou varias hipótesis:

Hipótese 1: Débese pulsar o botón correcto

Hipótese 2: O microondas debe estar enchufado

Hipótese 3: Debe haber corrente na toma de enchufe do microondas

...etc.

4) **Verificación** das hipóteses

Trátase de verificar se as hipóteses son acertadas ou non a través de experimentos e comprobacións prácticas.

Podemos encontrarnos con dúas situacións:

- **Se a hipótese NON é válida:** propóñense outras novas (paso 3) e vólvense a verificar.
- **Si a hipótese É VÁLIDA:** avanzamos ata o último paso do método científico: Análise dos resultados.

Por exemplo, para comprobar as hipóteses plantexadas para o microondas podemos realizar as seguintes comprobacións:

Verificación 1: Comprobar no manual de instrucións que se pulsou o botón correcto.

Verificación 2: Comprobar a toma de enchufe do aparato na parede.

Verificación 3: Comprobar o cadro de interruptores automáticos situado na entrada da casa.

...etc.

5) **Análisis** dos resultados

Cando comprobamos que a hipótese plantexada é correcta, enúnciase unha lei ou **teoría**. As leis son unha serie de enunciados que intentan explicar os fenómenos observados para poder predecilos no futuro.

No noso exemplo do microondas, os enunciados que explican os fenómenos (leis) serán:

Se fose correcta a hipótese 1:

"Para que funcione o forno microondas debemos accionar o botón de encendido ON."

Se fose correcta a hipótese 2:

"O forno microondas debe estar enchufado para que funcione."

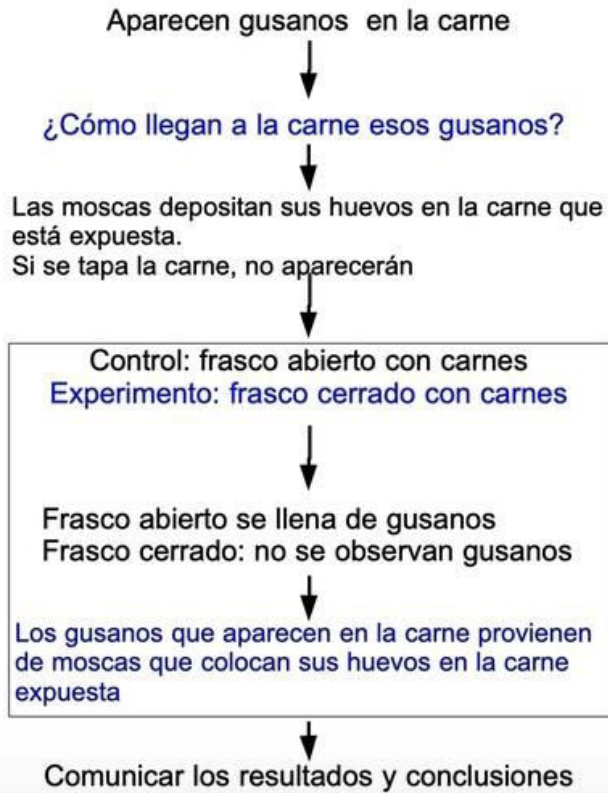
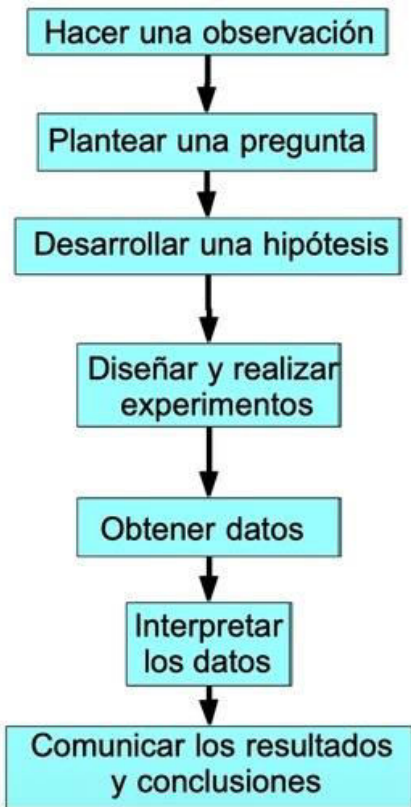
Se fose correcta a hipótese 3:

"O forno microondas necesita electricidade para funcionar."

Neste caso as tres hipóteses son correctas. Algunhas veces, as leis poden ser complementarias e poden recopilarse todas nun único enunciado que viría a ser unha teoría:

"Para que o forno microondas funcione necesita electricidade, estar enchufado e debemos accionar o botón de encendido ON."

Exemplo de método científico

Material de laboratorio.

Para conter líquidos:

Vasos de precipitados

Recipiente de vidro, de distintos tamaños.
Non mide volumes.
Ten un pico para facilitar o vertido de líquidos.

Matraz Erlenmeyer

Recipiente de vidro en forma de tronco de cono.
Non mide volumes.

Tubo de ensaio

Pequeno tubo para realizar ensaios con mostras pequenas.

Para medir volumes:

Probeta

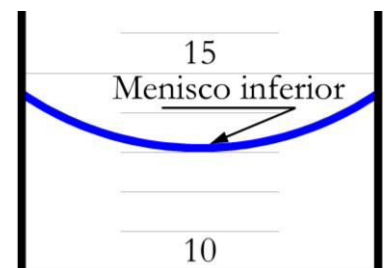
Tubo de vidro graduado con un base máis ancha

Matraz aforado

En forma de bola, posee unha líña, o aforo, que marca un volume exacto.

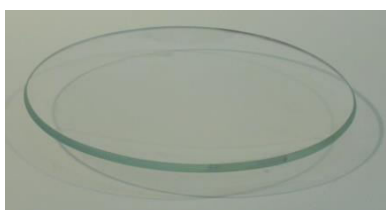
Cómo se mide

Mídese enrasando polo menisco inferior do líquido

Para manipular sólidos:

Vidrio de reloxo

Disco cóncavo para depositar sólidos en gran ou en polvo.

Morteiro

Recipiente de cerámica para machacar sólidos.

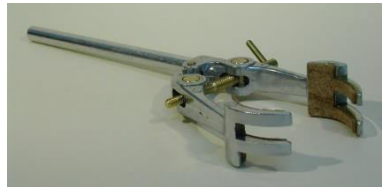
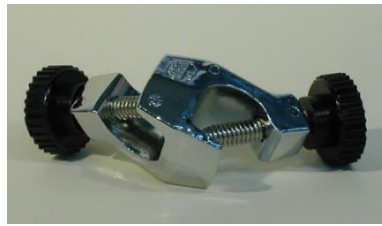
Sportes:

Soporte universal

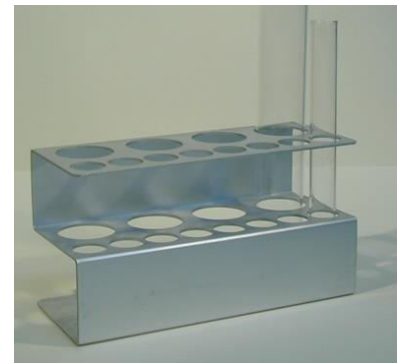
Dispositivo para soportar todo tipode material de laboratorio.

Noz e pinzas

Pezas que se acoplan aos soportes universais para agarrar elementos de laboratorio.
A noz permite conectar barras perpendiculares.
A pinza agarra recipientes

Gradilla

Aparato diseñado para soportar os tubos de ensaio.

Para manipular e trasvasar:

Pipeta

Pequeno tubo con pera que, por succión, emprégase para trasvasar líquidos.

Funil

Emprégase para trasvasar líquidos dun recipiente a outro sen derrames.

Buchner

Funil especial para filtración ao baleiro.

Pipeta graduada.

Pipeta con graduación de volumen, mide con moita precisión líquidos.

Axitador

Varilla de vidro para remover líquidos.

Escobilla

Utensilio para limpeza do material.

Para queantar:

Mecheiro Bunsen

Mecheiro para queantar mostrás.

Redilla

Úsase para protexer o material de vidro ao queantalo co mecheiro Bunsen, xa que se non, rompería.

Os tubos de ensaio poden queantarse directamente, aínda que con coidado.

Para medir:

Báscula electrónica

Para medir a masa.

Cronómetro

Para medir tempos.

Termómetro

Para medir temperaturas.

Normas básicas no laboratorio:

- Levar roupa axeitada: usar bata, para evitar salpicaduras, luvas e gafas de protección para evitar feridas e lesións na pel ou nos ollos.
- Non usar roupa que poida producir accidentes ou que no cubra o corpo, como sandalias.
- Manter o laboratorio limpo e ordenado.
- Non se pode comer ou beber no laboratorio.
- Ler e seguir as instrucións de uso.

Pictogramas de peligrosidade:

Comburente

Inflamable

Explosivo

Gas a presión

Corrosivo

Peligro para o medio ambiente

Peligro para a saúde

Peligro grave para a saúde

Toxicidade aguda

Para más información: [Pictogramas CLP. Agencia Europea de Productos Químicos \(ECHA\)](#)